

Aan de voorzitter van de Vaste commissie voor
Koninkrijksrelaties
Tweede Kamer der Staten-Generaal
De heer J. Recourt
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Onderwerp
Aanbevelingen adviseren,
doorverwijzen, rechtsbijstand en goed
bestuur Caribisch Nederland

Datum
1 juni 2016
Ons kenmerk
2016/0090/AvD/JNa/IC

Geachte heer Recourt,

Met het oog op het Algemeen Overleg van de Vaste commissie voor Koninkrijksrelaties op 6 juni 2016 vragen het College voor de Rechten van de Mens (verder: het College) en de Nationale Ombudsman uw aandacht voor het volgende. Beide organisaties vervullen hun mandaat ook in Caribisch Nederland. Het College bracht enkele weken geleden een reactie uit op het evaluatierapport van de commissie Spies, getiteld 'Naar een mensenrechtelijk aanvaardbaar voorzieningenniveau voor Caribisch Nederland'.

Naar aanleiding van onze gesprekken en ervaringen op de eilanden verzoeken wij u te bevorderen dat in Caribisch Nederland een laagdrempelige rechtshulpvoorziening wordt ingericht.

Op Bonaire, Sint Eustatius en Saba is het van belang dat mensenrechten niet alleen op papier maar ook in de praktijk worden bevorderd. Een essentieel aspect daarbij is dat inwoners hun rechten kunnen effectueren. Dat is in Caribisch Nederland vaak moeilijk.

Veel mensen kennen hun rechten niet. In die gevallen waarin zij die wel kennen, weten zij vaak niet waar ze terecht kunnen met claims tegen of klachten over de overheid, werkgevers of uitvoeringsinstanties. En als burgers klagen, horen zij daar vaak weinig op terug. Waar in Europees Nederland het Juridisch Loket bestaat, ontbreekt in Caribisch Nederland een laagdrempelige voorziening waar burgers informatie kunnen krijgen over hun rechten en die hen ook, zo nodig, doorverwijst. Daarmee komt het fundamentele recht op toegang tot het recht in beeld.

De Nationale ombudsman constateert dat de inwoners van Caribisch Nederland vaak onvoldoende kennis hebben van hun rechten. In brieven ontbreekt veelal procedurele informatie over waar de burger terecht kan. Het afgeven van beslissingen en het beantwoorden van klachten verloopt nogal eens traag.

Uit de ervaring van het College en de Nationale ombudsman blijkt bovendien dat veel inwoners op de terreinen van het arbeidsrecht, het bestuursrecht, waaronder het vreemdelingenrecht, en ten aanzien van zorgverzekeringen onvoldoende mogelijkheden hebben om onafhankelijk advies in te winnen. Op Bonaire zijn weliswaar advocaten actief, maar de drempel om daar gebruik van te maken is hoog. Op Saba en St. Eustatius zijn geen advocaten. De drempel om voor een relatief eenvoudig advies een advocaat op St. Maarten te raadplegen is zeer hoog, zowel wat betreft de afstand als in financieel opzicht.

Wij dringen er daarom op aan om in Caribisch Nederland een Juridisch Loket of een soortgelijke onafhankelijke en laagdrempelige voorziening op te richten op zo kort mogelijke termijn. Bij voorkeur combineert deze instantie juridisch advies met het zo nodig doorverwijzen van cliënten naar andere relevante instanties of voorzieningen op het eiland of elders. Bij voorkeur houdt die instantie ook op elk van de drie Caribische gebiedsdelen kantoor. Gaarne zijn wij bereid verder mee te denken over de randvoorwaarden hiervan.

Waar het gaat om rechtsbijstand is de afhandeling hiervan reeds naar wens belegd bij de Rijksdienst Caribisch Nederland. Wij hebben begrepen dat de administratieve afhandeling per 1 juli 2016 bij de Raad voor de Rechtsbijstand in Europees Nederland zal plaatsvinden. Dat maakt de afhandeling minder kwetsbaar. Wij vragen u echter om tevens haast te maken met de verhoging van de vergoeding van piketadvocaten. Ook vragen wij u om de drempelwaarde voor de toegevoegde rechtsbijstand te verhogen naar een bedrag waarin de kosten voor levensonderhoud zijn verwerkt. Ook verzoeken we u te bevorderen dat de hardheidsclausule actiever onder de aandacht wordt gebracht en vaker wordt toegepast. Dat zal rechtsbijstand voor meer mensen toegankelijk maken.

Wij zijn ervan overtuigd dat het faciliteren van laagdrempelige rechtsbijstand zal bijdragen aan goed bestuur en het garanderen van mensenrechten.

Voor nadere vragen, kunt u contact opnemen via j.naber@mensenrechten.nl, of telefonisch: 030-888 3 888.

Met vriendelijke groet,

De voorzitter van het College voor de
Rechten van de Mens

Adriana van Dooijeweert

De Nationale ombudsman

Reinier van Zutphen